

**LIETUVOS RESPUBLIKOS INVESTICIJŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1312 1, 10, 15⁷ IR 15⁸
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo Nr. VIII-1312 1, 10, 15⁷ ir 15⁸ straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – Investicijų įstatymo projektas) projekto parengimą paskatino tai, kad vidaus ir užsienio investicijų pritraukimas įgyja vis didesnę reikšmę ir tampa vienu iš svarbiausių uždavinių šalims tarptautinėje politikoje, prisideda prie naujų darbo vietų kūrimo ir ekonomikos plėtros. Kuo palankesnę investicinę aplinką Lietuva sudarys tiek vietos, tiek užsienio investuotojams, tuo didesnė bus šalies galimybė konkuruoti su kitomis valstybėmis dėl investicijų pritraukimo. Vienas iš pagrindinių kriterijų, renkantis vietą užsienio ir vietos gamybos investicijoms Lietuvos regionuose yra gerai išvystyta infrastruktūra, taip pat greiti sprendimai ir galimybės sparčiau pradėti veiklą.

Siekiant gerinti investicinę aplinką, rengiant Investicijų įstatymo projektą taip pat vertinti praktiniai investuotojų iššūkiai (reikiamos energetikos objektų ir įrenginių ir inžinerinės infrastruktūros nebuvimas planuojamoje vystyti stambų projektą teritorijoje, leidimų, licencijų neišdavimas laiku dėl valstybės ir savivaldybių institucijų kaltės, teritorijų planavimo proceso terminai ir pan.) įgyvendinant stambius projektus bei vykdant stambių projektų investicijų sutartimis priimtus įsipareigojimus.

Investicijų įstatymo projekto tikslas – numatyti lankstesnius terminus įgyvendinant stambių projektų investicijų sutartis, tais atvejais, kai dėl nuo investuotojų nepriklausančių objektyvių priežasčių stambus projektas negali būti pradėtas įgyvendinti laiku.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai
Įstatymų projektų iniciatorė – Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Įstatymų projektus parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Ekonominės plėtros grupės patarėjas Žygimantas Račkys.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 2 straipsnio 25 dalis nustato, kad stambaus projekto sutartyje investuotojo įsipareigoti stambaus projekto rodikliai turi būti įgyvendinti per 5 metus nuo stambaus projekto sutarties pasirašymo. Investicijų įstatyme neaptartos svarbios ir nuo investuotojo nepriklausančios objektyvios aplinkybės, kuomet stambaus projekto įgyvendinimas negali būti pradėtas įgyvendinti laiku.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Investicijų įstatymo projekte siūloma numatyti, kad Investicijų įstatymo 2 straipsnio 25 dalyje nurodytas penkerių metų terminas investuotojui įgyvendinti stambaus investicijų projekto sutartyje nurodytus įsipareigojimus dėl kapitalo investicijų, numatomų skirti naujų darbo vietų ir (ar) darbo užmokesčio dydžio išimtinėmis aplinkybėmis gali būti pratęstas iki dvejų metų. Išimtinėmis aplinkybėmis, investuotojui įrodžius, jog dėl jų buvimo negali laikytis pagal šio įstatymo 2 straipsnio 25 dalį priimtų įsipareigojimų ar pagal šio įstatymo 2 straipsnio 25 dalį priimtų įsipareigojimų vykdymas, pasikeitus aplinkybėms, tampa sudėtingesnis, laikoma:

1) valstybės ar savivaldybės institucijų ir jų pareigūnų nustatytų funkcijų nevykdymas laiku ar kito pobūdžio netinkama veika;

2) embargas, nepaprastosios padėties įvedimas, ekstremaliosios situacijos, karantino paskelbimas;

3) kitos aplinkybės, nepriklausiusios nuo investuotojo valios ir turėjusios didelį poveikį šio įstatymo 2 straipsnio 25 dalyje nurodytų įsipareigojimų vykdymui ir atitinkančios Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.204 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus.

Investuotojas, atsiradus Investicijų įstatymo projekto 15⁷ straipsnio 2 dalies 1-3 punktuose nurodytoms aplinkybėms (pvz. kad buvo kreiptasi į valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas dėl tam tikrų veiksmų atlikimo ar sprendimų priėmimo ir teisės aktuose nustatytais terminais tai nebuvo atlikta) ne vėliau kaip per 30 darbo dienų gali pateikti koordinatoriui motyvuotą prašymą dėl Investicijų įstatymo 2 straipsnio 25 dalyje nurodyto termino pratęsimo, kartu pateikdamas prašymą pagrindžiančius dokumentus. Koordinatorius ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos, įvertinęs, kad investuotojas pateiktame prašyme pagrindė išimtinių aplinkybių buvimą, priima sprendimą dėl stambaus projekto investicijų sutarties keitimo ir konkretaus termino, kuris būtinas Investicijų įstatymo 2 straipsnio 25 dalyje nurodytiems įsipareigojimams įgyvendinti, pratęsimo. Investicijų įstatymo projekte numatyta, kad motyvuotas prašymas dėl Investicijų įstatymo 2 straipsnio 25 dalyje nurodyto penkerių metų termino pratęsimo, siekiant stambaus projektų sutarties šalių interesų pusiausvyros, turi būti pateiktas ne vėliau kaip per 30 darbo dienų, kai investuotojas sužinojo ar turėjo sužinoti apie Investicijų įstatymo projekto 15⁷ straipsnio 2 dalies 1-3 punktuose nurodytas aplinkybes. Atsižvelgiant į sutarties šalių bendradarbiavimo principo svarbą, manytina, kad 30 darbo dienų terminas yra pakankamas identifikuoti pasikeitusias aplinkybes ir pateikti pagrindžiančius dokumentus Ekonomikos ir inovacijų ministerijai.

Didelis poveikis įsipareigojimų vykdymui suprantamas kaip poveikis, dėl kurio tinkamas įsipareigojimų vykdymas tapo neįmanomas. Ar išimtinės aplinkybės turėjo didelį poveikį įsipareigojimų vykdymui vertina koordinatorius teisės aktų, reglamentuojančių stambių projektų įgyvendinimą, nustatyta tvarka. Pažymėtina, kad įgyvendinamieji teisės aktais nustatys tik procedūrinius vertinimo aspektus.

Investicijų įstatymo projekte siekiama nuostatas taikyti jau iki šio pakeitimo įsigaliojimo susiklosčiusiems ir besitęsiantiems teisiniams santykiams, t. y. numatyti, kad projekto nuostatos taikomos ir iki Investicijų įstatymo projekto įsigaliojimo dienos sudarytoms stambaus projekto investicijų sutartims. Toks reguliavimas pasirinktas įvertinus Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo formuojamą oficialiąją konstitucinę doktriną, kad įstatymų ir kitų teisės aktų grįžtamoji galia leidžiama tik tais atvejais, kai teisės aktu sušvelninama teisinių santykių subjekto padėtis, kai nustatomas naujas palankesnis reguliavimas ir sąlygos yra lengvinamos (pvz. Konstitucinio Teismo 2019 m. birželio 25 d. nutarimą Nr. KT18-N9/2019).

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Seimas 2018 m. birželio 14 d. Lietuvos Respublikos žemės sklypų perleidimo ir nuomos užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms tvarkos bei sąlygų įstatymą Nr. I-61 pripažino netekusiu galios (Nr. XIII-1267) ir šio pripažinto netekusiu galios įstatymo nuostatos buvo perkeltos į Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 31 straipsnį, Investicijų įstatymo projekte keičiama nuoroda, numatant kad užsienio valstybės turi teisę įsigyti nuosavybėn žemę Žemės įstatymo nustatyta tvarka.

Investicijų įstatymo projektu taip pat atliekami kiti redakcinio pobūdžio keitimai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Investicijų įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas Investicijų įstatymo projektas įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priimtas Investicijų įstatymo projektas turės teigiamą įtaką verslo sąlygoms ir jo plėtrai. Bus sukurta draugiška verslui aplinka, palanki steigti naujas darbo vietas ir vystyti verslą. Taip pat pagerėtų Lietuvos Respublikos pozicijos konkuruojant su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis dėl stambių projektų. Investicijų įstatymo projektas teigiamai paveiktų tiek užsienio, tiek Lietuvos kapitalo investicijas.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant Investicijų įstatymo projektu siūlomą pakeitimą įtraukti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių įstatymų nereikės.

9. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Investicijų įstatymo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimus.

10. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Investicijų įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu Įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus Investicijų įstatymo projektą iki 2025 m. balandžio 30 d. reikės pakeisti Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimą Nr. 313 „Dėl Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 15-4, 15-5, 15-6 straipsnių ir Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 58 straipsnio 16-2 ir 16-3 dalių nuostatų įgyvendinimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymo įgyvendinimui, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Investicijų įstatymo projekto nuostatoms įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

-

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas ir sritis

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas ir sritis: „investicijų skatinimas“, „investicijų projektas“, „investuotojas“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
